

кой злодѣйци и ги убивать, а папство-то сѣ пакъ не-
престайно расте, осилва се и въ продължение на нѣ-
колко столѣтия държи въ рѣде-тѣ си сичко-то исто-
рическо значение на Европа. Това евление се тълку-
ва твърдѣ лесно. Историческа-та сждба на папство-то
не зависяла отъ само-то папство, ами отъ съвсѣмъ дру-
ги причини. Папство-то било, така да кажемъ, като
единъ идолъ, комуто европейци-тѣ се кланяли до то-
гази, дордѣ не се пробудихъ и свѣстихъ. Европей-
ци-тѣ въ сръдния вѣкъ не можали да живѣять безъ
идолъ, зашто-то така изисквало тѣхното развитие
или по-добрѣ да кажемъ неразвитие. Това тежненне
къмъ идола папи-тѣ не сътворили отъ *ништо*, ами
таквось било свойство-то на младия духъ на тога-
вашни-тѣ хора; папство-то само се възползувало отъ
това тежненне и нему помагали отъ една страна ми-
сионери-тѣ и калугери-тѣ, а отъ друга страна воен-
ни-тѣ предприятия на Карла Велики, който насила
покорилъ сичка-та току-рѣчи вътрѣшна Германия.
Да се кръштаватъ не значило да са обръштатъ хо-
ра-та *во Христа*, ами въ папа-та. Папството като
станало идолъ можало по воля-та си да пали и гаси
— да прави каквото ште. Нито глупости-тѣ, нито
подлости-тѣ, нито престжления-та — ништо не мо-
жало да обори папския авторитетъ. Човѣкъ обожава
въ идола — не достоинство-то му, ами онази над-
природна сила, за която мисли че я има въ него.
Тунгузитѣ напр. биятъ съ камшикъ своитѣ идоли —
а пакъ имъ се кланятъ. Сжшто така било и съ пап-
ство-то. Императора можалъ да наказува папа-та като